

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

з основ психології

Перепідготовка фахівців галузі знань **0301 Соціально-політичні науки**

Спеціальність: **7.03010201 Психологія**

денна форма навчання

Пояснювальна записка

Випробування проводиться з метою комплексної перевірки рівня теоретичної підготовки з навчальної дисципліни «Основи психології» до вступу у Вінницький державний педагогічний університету імені Михайла Коцюбинського на навчання з перепідготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» зі спеціальності 7.03010201 «Психологія».

До складання випробування допускаються абітурієнти, які мають базову вищу освіту, що підтверджується документом державного зразка. Абітурієнт повинен мати підготовку, яка відповідає вимогам вступним випробувань, що проводиться вищим навчальним закладом.

Успішне складання випробування абітурієнтів є підставою для зарахування на навчання за спеціальністю «Психологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».

Формування екзаменаційної комісії

Прийом випробування здійснюється екзаменаційною комісією.

Екзаменаційна комісія формується щорічно і діє протягом календарного року. Екзаменаційна комісія складається з професорсько-викладацького складу кафедри психології у кількості трьох чоловік на чолі з головою.

Голова комісії призначається ректором університету з провідних фахівців кафедри. Персональний склад екзаменаційної комісії і секретаря комісії затверджує ректор університету не пізніше як за місяць до початку роботи комісії. Кандидатури до складу екзаменаційної комісії вносить декан-директор інституту педагогіки, психології і мистецтв після обговорення із завідувачем кафедри психології.

До складу екзаменаційної комісії входять завідувач кафедри, професори та доценти кафедри психології. Графік проведення вступного випробування затверджується ректором університету. Розклад роботи екзаменаційної комісії, узгоджений з головою комісії, затверджується проректором, відповідальним за навчальну та методичну роботу, на підставі подання декана-директора інституту педагогіки, психології і мистецтв та доводиться до загального відома не пізніше як за місяць до початку роботи екзаменаційної комісії.

Усі рішення екзаменаційної комісії приймаються на її закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Усі засідання екзаменаційної комісії протоколюються. Протокол підписують голова та члени комісії, які брали участь у засіданні. Книги протоколів екзаменаційної комісії зберігаються в архіві університету.

Після закінчення роботи екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт і подає його ректору університету.

Звіти голів екзаменаційної комісії обговорюється на засіданні приймальної комісії і вченої ради інституту педагогіки, психології та мистецтв.

Порядок проведення вступного випробування з основ психології

Вступне випробування проводиться в тестовій формі за білетами, складеними у відповідності з загальною підготовкою з психології. Екзаменаційні білети складаються з двадцяти п'яти тестових питань теоретичного спрямування, які охоплюють найважливіші розділи навчальної дисципліни «Основи психології». Тести являють собою завдання з вибірковими варіантами відповідей.

Мета вступного випробування – це комплексна перевірка рівня теоретичної підготовки з навчальної дисципліни «Основи психології» до вступу у Вінницький державний педагогічний університету імені Михайла Коцюбинського на навчання з перепідготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» зі спеціальності 7.03010201 «Психологія».

Тести з психології

1. Визначення психології як самостійної науки було пов'язане:

- а) зі створенням спеціальних науково-дослідних закладів;
- б) з виходом трактату Аристотеля “Про душу”;
- в) з виокремлення психології з філософії.

2. Психологія має предметом вивчення:

- а) душевні прояви людини;
- б) внутрішній світ людини;
- в) психіку людини і тварин.

3. Психіка складається з таких компонентів:

- а) психічні стани, розлади і процеси,
- б) психічні процеси, стани і властивості,
- в) психічні зміни, явища і властивості.

4. Правильний перелік психічних станів – це:

- а) пізнавальні, емоційні, вольові процеси,
- б) мнемічні, емоційні, вольові процеси,
- в) фізичні, пізнавальні та інтелектуальні процеси.

5. Принцип, що вимагає розглядати психічні явища в постійній зміні, русі, називається принципом:

- а) детермінізму;
- б) розвитку;
- в) переходу кількісних змін в якісні;

6. Темперамент відноситься до прояву якого компоненту психіки:

- а) психічні стани,
- б) психічні процеси,
- в) психічні властивості.

7. Відмінною рисою вітчизняної психології є використання категорій:

- а) діяльності;
- б) несвідомого;
- в) психічного.

8. Цілеспрямоване, планомірне здійснення сприймання об'єктів, у пізнанні яких зацікавлена особистість, є:

- а) експериментом;
- б) спостереження;
- в) бесідою.

9. Яка галузь психології вивчає загальні закономірності проявів психіки людини:

- а) вікова психологія,

- б) загальна психологія,
- в) соціальна психологія.

10. Розвиток організму людини називається:

- а) онтогенезом;
- б) філогенезом;
- в) антропогенезом;

11. За допомогою якого психологічного методу можна вивчити структуру класного колективу школярів:

- а) біографічного,
- б) тестування,
- в) соціометрії.

12. Вищою формою психічного відображення, що властива лише людині і яка інтегрує всі інші форми відображення, називається:

- а) рефлексом;
- б) свідомістю;
- в) психікою.

13. До якої групи методів відносяться методи бесіди, анкетування, інтерв'ю:

- а) експериментальні методи,
- б) методи опитування,
- в) лабораторні методи.

14. Вищим етапом онтогенетичного розвитку людини в суспільстві є:

- а) індивід;
- б) особистість;
- в) індивідуальність;

15. Визначте назву методу психології, який має такі різновиди – лабораторний і природний, констатуючий і формуючий:

- а) експеримент,
- б) опитувальник,
- в) аналіз продуктів діяльності

16. Система поглядів, що склалися на оточуючий світ і своє місце в ньому, називається:

- а) світоглядом;
- б) потребою;
- в) ідеалами.

17. Який метод психології передбачає аналіз впливу життєвих подій на психіку людини:

- а) експеримент,
- б) тестування,
- в) біографічний метод.

18. Основними видами діяльності є:

- а) гра, спілкування, пізнавальна, розумова;
- б) гра, спілкування, навчання, праця;
- в) рухова, гра, спілкування, навчання;

19. З ім'ям якого психолога пов'язане відкриття несвідомих провів психіки:

- а) З.Фрейда,
- б) Г.Костюка,
- в) П.Зінченка.

20. Який вид пам'яті притаманний тільки людині:

- а) емоційна,
- б) словесно-логічна,
- в) образна.

21. Здібність людини помічати дрібні, суттєві деталі в об'єкті сприйняття називається:

- а) ілюзією;
- б) спостережливістю;
- в) допитливістю.

22. Який пізнавальний процес відповідає за засвоєння та відтворення життєвого досвіду:

- а) сприймання,
- б) пам'ять,
- в) уява.

23. Яка операція мислення виявляється у співставленні предметів для знаходження їх спільних та відмінних ознак:

- а) аналіз,
- б) синтез,
- в) порівняння.

24. Зосередженість свідомості на певному предметі, явищі, переживанні забезпечує:

- а) рефлексія;
- б) увага;
- в) пам'ять;

25. Ствердження або заперечення будь-якої істини це:

- а) судження;
- б) умовивід;
- в) індукція.

26. Творча діяльність, яка базується на створенні нових образів, називається:

- а) сприйманням;

- б) уявою;
- в) увагою;

27. Лінощі, хвороба, вагання – це прояви якого типу перешкод при докладанні вольових зусиль:

- а) внутрішніх,
- б) зовнішніх,
- в) емоційних.

28. Яка негативна вольова якість передбачає нерозумне наполягання людини на своєму:

- а) несамостійність,
- б) впертість,
- в) лінощі.

29. Між темпераментом та характером існує таке співвідношення:

- а) це дві незалежні структури особистості.
- б) це однакові поняття,
- в) риси характеру розвиваються і проявляються на основі типу темпераменту.

30. Виберіть правильну відповідь. Психіка – це:

- а) здатність організму реагувати на зовнішні подразники;
- б) внутрішні переживання людини, особлива безтілесна сутність людини;
- в) властивість мозку відображати світ, регулювати поведінку та діяльність;

31. Свідоме і несвідоме в особистості виявляється у тому, що:

- а) лише свідоме може переходити у несвідоме;
- б) лише несвідоме може переходити у свідоме;
- в) вони можуть переходити як в один, так і в інший бік;

32. Формування характеру як віковий процес стабілізується:

- а) в молодшому шкільному віці,
- б) в юнацькому віці,
- в) у дошкільному віці.

33. Розвинені суспільні зв'язки, сформована свідомість, активність та відповідальність – це ознаки якого прояву людини:

- а) індивіда,
- б) індивідуальності,
- в) особистості.

34. Знайдіть правильну ознаку особистості:

- а) ця якість людини є набутою,
- б) ця якість є вродженою,
- в) ця якість є недовготривалою.

35. До пізнавальних психічних процесів належить:

- а) емоції, увага, пам'ять, здібності, мислення, мовлення, уява;
- б) відчуття, сприймання, пам'ять, мовлення, мислення, уява;
- в) емоції, воля, мислення, пам'ять, уява, пізнання, мовлення;

36. Стрес – це:

- а) функціональний стан організму, що виникає як наслідок зовнішнього негативного впливу на його психічні функції, нервові процеси чи діяльність периферичних органів;
- б) відносно тривалий психічний стан душевної орієнтованості, в основі якого лежать емоції;
- в) психічний стан зростаючого емоційного напруження, що виникає в конфліктних ситуаціях, які перешкоджають досягненню мети чи задоволенню потреб і бажань;

37. Система вироблених стійких переконань людини – це визначення якої психологічної категорії:

- а) емоції,
- б) темперамент,
- в) світогляд.

38. Знання людиною своїх ознак та якостей і ставлення до них забезпечує який прояв психіки:

- а) характер,
- б) самосвідомість,
- в) пам'ять.

39. Сновидіння, обмовки, галюцинації – це прояви якого компоненту психіки:

- а) усвідомлюваного.
- б) підсвідомого,
- в) надсвідомого.

40. За І.П.Павловим, сильний, врівноважений, рухливий тип нервової системи, характерний для:

- а) сангвініків;
- б) флегматиків;
- в) холериків;

41. Сновидіння, обмовки, галюцинації – це прояви якого компоненту психіки:

- а) усвідомлюваного.
- б) підсвідомого,
- в) надсвідомого.

42. За І.П.Павловим, сильний, неуврівноважений, рухливий тип нервової системи, характерний для:

- а) сангвініків;
- б) флегматиків;

в) холериків;

43. Виберіть рядок, який перелічує лише негативні емоційні стани людини:

- а) настрій, почуття, стрес,
- б) почуття, натхнення, афект,
- в) стрес, афект, тривога.

44. За І.П.Павловим, сильний, врівноважений, інертний тип нервової системи, характерний для:

- а) сангвініків;
- б) флегматиків;
- в) холериків;

45. Із перелічених видів пам'яті виберіть той, що притаманний тільки людині і відсутній у тварин:

- а) рухова,
- б) образна,
- в) словесно-логічна.

46. Знайдіть правильне визначення поняття «уява»:

- а) відображення в корі головного мозку попереднього досвіду людини,
- б) створення мозком нових образів на основі попереднього досвіду,
- в) узагальнене та опосередковане відображення дійсності людиною.

47. Виберіть ствердження, що містить правильне співвідношення емоцій та почуттів як психологічних категорій:

- а) емоції та почуття – це тотожні поняття,
- б) почуття – це різновид емоцій,
- в) емоція – це ситуативний прояв більш стійкого почуття.

48. За І.П.Павловим, слабкий, невірноважений тип нервової системи, характерний для:

- а) сангвініків;
- б) флегматиків;
- в) меланхоліків;

49. До якого виду почуттів відноситься совість:

- а) моральних,
- б) естетичних,
- в) інтелектуальних.

50. Яка психологічна концепція акцентує увагу на інстинктивній природі психіки та несвідомих її проявах:

- а) психоаналіз,
- б) біхевіоризм,
- в) гуманістична психологія.

51. Яка галузь практичної психології відповідає за зменшення або усунення неадекватних проявів психіки людини:

- а) психокорекція,
- б) психодіагностика,
- в) психоконсультування.

52. Загальна психологія вивчає:

- а) загальні закономірності психічної діяльності людини з нормальним розвитком;
- б) психічний розвиток людини в онтогенезі, становлення в людини психічних процесів, властивостей, станів;
- в) психологічні основи виховання та навчання;

53. Експеримент, як метод психологічного дослідження – це:

- а) пізнання психічної реальності, при якому психічні явища вивчаються у спеціально або контрольованих умовах;
- б) дослідження предметів та явищ об'єктивної дійсності, який полягає в їх навмисному і цілеспрямованому сприйманні;
- в) спостереження людини за внутрішнім психічним життям, поведінкою та діяльністю;

54. Спостереження, як метод психологічного дослідження – це:

- а) дослідження предметів та явищ об'єктивної дійсності, який полягає в їх навмисному і цілеспрямованому сприйманні;
- б) спостереження людини за внутрішнім психічним життям, поведінкою та діяльністю;
- в) система прийомів для досягнення поставленої мети, шлях наукового пізнання;

55. Яка галузь практичної психології відповідає за визначення особливостей психічної діяльності конкретної особи:

- а) психокорекція,
- б) психодіагностика,
- в) психоконсультування.

56. Інтроспекція, як метод психологічного дослідження – це:

- а) спостереження людини за внутрішнім психічним життям, поведінкою та діяльністю;
- б) система прийомів для досягнення поставленої мети, шлях наукового пізнання;
- в) дослідження міжособистісних відносин в групі з метою визначення структури взаємовідносин і психологічної сумісності.

57. Соціометрія, як метод психологічного дослідження – це:

- а) спостереження людини за внутрішнім психічним життям, поведінкою та діяльністю;

- б) система прийомів для досягнення поставленої мети, шлях наукового пізнання;
- в) дослідження міжособистісних відносин в групі з метою визначення структури взаємовідносин і психологічної сумісності.

58. Неправильні, спотворені образи сприймання дійсності людиною – це:

- а) галюцинації,
- б) ілюзії,
- в) марення.

59. Індивід – це:

- а) єдиний представник людського роду, носій сукупності морфологічних, фізіологічних і психічних ознак, які відрізняють його від представників інших видів живих істот;
- б) сукупність своєрідних та неповторних рис особистості;
- в) соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;

60. Який пізнавальний процес забезпечує відображення мозком окремих властивостей предметів чи явищ:

- а) відчуття,
- б) сприймання,
- в) пам'ять.

61. Який процес пам'яті є протилежним за змістом забуванню:

- а) запам'ятовування,
- б) збереження,
- в) відтворення.

62. Виберіть рядок, в якому перераховані тільки процеси пам'яті:

- а) запам'ятовування, збереження, відтворення,
- б) запам'ятовування, сприймання, пригадування,
- в) запам'ятовування, порівняння, забування.

63. Виберіть рядок, в якому перераховані тільки операції мислення:

- а) аналіз, синтез, абстрагування,
- б) порівняння, відтворення, узагальнення,
- в) аналіз, порівняння, уявлення.

64. Індивідуальність – це:

- а) єдиний представник людського роду, носій сукупності морфологічних, фізіологічних і психічних ознак, які відрізняють його від представників інших видів живих істот;
- б) сукупність своєрідних та неповторних рис особистості;
- в) соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;

65. Який рівень пізнання людиною дійсності забезпечує мислення:

- а) раціональний,
- б) чуттєвий,
- в) інтуїтивний.

66. Який вид емоцій активізує, поживляє життєдіяльність людини:

- а) стенічні,
- б) астенічні,
- в) індиферентні.

67. Особистість – це:

- а) єдиний представник людського роду, носій сукупності морфологічних, фізіологічних і психічних ознак, які відрізняють його від представників інших видів живих істот;
- б) сукупність своєрідних та неповторних рис особистості;
- в) соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;

68. Який вид емоцій пригнічує, послаблює життєдіяльність людини:

- а) стенічні,
- б) астенічні,
- в) індиферентні.

69. Який вид мислення оперує поняттями:

- а) образне,
- б) абстрактне,
- в) творче.

70. Який вид сприймання спирається за докладання людиною вольового зусилля відповідно до поставленої мети:

- а) мимовільне,
- б) довільне,
- в) активне.

71. Який вид пам'яті має об'єктом запам'ятовування, збереження та відтворення рухи та їх комбінації:

- а) емоційна,
- б) образна,
- в) моторна.

72. Який емоційний стан людини супроводжується втратою самовладання та неадекватним сприйманням дійсності:

- а) стрес,
- б) афект,
- в) настрій.

73. Реакція психофізичного напруження внаслідок впливу загрозливого фактору – це визначення якого психоемоційного стану:

- а) стрес,
- б) дистрес,
- в) фрустрація.

74. Суб'єкт – це:

- а) соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;
- б) суспільний організм, чия практична і пізнавальна активність спрямована на об'єкт;
- в) біологічна істота, здатна до трудової діяльності, з високорозвиненим мозком.

75. Яке із визначень розкриває суть теорії психічного відображення:

- а) психіка – суб'єктивний образ об'єктивного світу,
- б) психіка – одна із форм вияву фізичного,
- в) психіка – відображення духовного змісту людини.

76. Із перелічених компонентів психіки виберіть специфічний лише для свідомості:

- а) пізнавальні процеси,
- б) самосвідомість,
- в) емоційні процеси.

77. Людина – це:

- а) соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;
- б) суспільний організм, чия практична і пізнавальна активність спрямована на об'єкт;
- в) біологічна істота, здатна до трудової діяльності, з високорозвиненим мозком.

78. У дослідженні встановлено, який рівень чутливості до слабких звуків мають хірурги та терапевти. Виберіть варіант правильної відповіді:

- а) у терапевтів чутливість вища,
- б) у хірургів чутливість вища,
- в) у хірургів та терапевтів чутливість однакова.

79. Суб'єктивний негативний стан переживання дефіциту близького міжособистісного спілкування – це визначення якої психологічної категорії:

- а) депресія,
- б) самотність,
- в) аутизм.

80. Ідеал – це:

- а) переживання людиною своїх актуальних потреб, що характеризуються усвідомленим уявленням про прагнення щось здійснити;

- б) взірєць досконалості, форма прагнєнь, образ реальної людини або створеного в уяві, якими вона керується в житті;
- в) емоційно забарвлене ставлення до навколишнього, спрямованість людини на певний об'єкт чи певну діяльність, викликані позитивним, зацікавленим ставленням до чогось, когось;

81. Бажання - це:

- а) переживання людиною своїх актуальних потреб, що характеризуються усвідомленим уявленням про прагнення щось здійснити;
- б) взірєць досконалості, форма прагнєнь, образ реальної людини або створеного в уяві, якими вона керується в житті;
- в) емоційно забарвлене ставлення до навколишнього, спрямованість людини на певний об'єкт чи певну діяльність, викликані позитивним, зацікавленим ставленням до чогось, когось;

82. Мрія – це:

- а) переживання людиною своїх актуальних потреб, що характеризуються усвідомленим уявленням про прагнення щось здійснити;
- б) емоційно забарвлене ставлення до навколишнього, спрямованість людини на певний об'єкт чи певну діяльність, викликані позитивним, зацікавленим ставленням до чогось, когось;
- в) образ бажаного майбутнього;

83. Праця – це:

- а) створення суспільно корисного продукту;
- б) пізнання навколишньої дійсності, набуття знань, вмінь та навичок, необхідних для наступного використання в подальшій життєдіяльності;
- в) пізнання дітьми людських стосунків, світу, оточуючої дійсності, виступає найважливішим засобом психічного фізичного, розумового, морального розвитку та виховання.

84. Гра – це:

- а) створення суспільно корисного продукту;
- б) пізнання навколишньої дійсності, набуття знань, вмінь та навичок, необхідних для наступного використання в подальшій життєдіяльності;
- в) пізнання дітьми людських стосунків, світу, оточуючої дійсності, виступає найважливішим засобом психічного фізичного, розумового, морального розвитку та виховання.

85. Спілкування – це:

- а) процес взаємодії між людьми, під час якого встановлюється психологічний контакт, що характеризується передачею інформації, певних знань, вмінь, навичок, досвіду;
- б) специфічно людська, регульована свідомістю внутрішня і зовнішня активність людини, що породжена потребами, спрямована на пізнання себе, оточуючого світу, його перетворення, яка регулюється усвідомленою метою;
- в) створення суспільно корисного продукту;

86. Діяльність – це:

- а) процес взаємодії між людьми, під час якого встановлюється психологічний контакт, що характеризується передачею інформації, певних знань, вмінь, навичок, досвіду;
- б) специфічно людська, регульована свідомістю внутрішня і зовнішня активність людини, що породжена потребами, спрямована на пізнання себе, оточуючого світу, його перетворення, яка регулюється усвідомленою метою;
- в) створення суспільно корисного продукту;

87. Увага – це:

- а) психічний процес, що полягає у відображенні мозком властивостей і явищ об'єктивного світу, а також станів організму при безпосередньому впливі подразників на відповідні органи чуття;
- б) закріплення і збереження в мозку того, що відбувалося в минулому досвіді людини;
- в) форма психічної діяльності людини, що виявляється у її спрямованості і зосередженості на певних об'єктах при одночасному абстрагуванні від інших;

88. Уява – це:

- а) процес відображення у свідомості людини предметів і явищ об'єктивної дійсності в цілому, внаслідок їх безпосереднього впливу на органи чуття;
- б) форма психічної діяльності людини, що виявляється у її спрямованості і зосередженості на певних об'єктах при одночасному абстрагуванні від інших;
- в) психічний процес, що полягає у створенні людиною нових образів, уявлень, думок на базі її попереднього досвіду.

89. Інтелект – це:

- а) суспільно зумовлена система знаків, що служать засобом спілкування в даному суспільстві;
- б) процес використання людиною системи знаків для спілкування з іншими людьми;
- в) мислиннєві здібності людини, які проявляють себе у готовності до засвоєння, використання знань та досвіду.

90. Задатки – це:

- а) психічні властивості індивіда, які є передумовою успішного виконання певних видів діяльності;
- б) природжені анатомо-фізіологічні риси індивіда, природна передумова розвитку його здібностей;
- в) особистісна характеристика людини, найвищий ступінь її обдарованості, таланту, творчості, що стають історично визнані суспільством;

91. Геніальність – це:

- а) психічні властивості індивіда, які є передумовою успішного виконання певних видів діяльності;

- б) природжені анатомо-фізіологічні риси індивіда, природна передумова розвитку його здібностей;
- в) особистісна характеристика людини, найвищий ступінь її обдарованості, таланту, творчості, що стають історично визнані суспільством;

92. Амнезія – це:

- а) хворобливе ослаблення або втрата власних зусиль щодо спрямованості дій, діяльності, поведінки на досягнення мети, нездатність приймати рішення;
- б) розрад писемного мовлення, що виявляється у повній втраті здатності писати або значних дефектах письма;
- в) порушення процесів пам'яті, хворобливе забування подій власного життя за певний його період;

93. Моральні почуття як вид вищих почуттів – це:

- а) почуття, що виражають ставлення людини до людини і – ширше – до суспільства: до природи, до людей, до себе, до ситуацій, до явищ;
- б) почуття, що виражають і відображають ставлення до процесу пізнання його успішності та неуспішності;
- в) почуття, що відображають і виражають ставлення суб'єкта до різних фактів життя, їх відображення в мистецтві;

94. Інтелектуальні почуття, як вид вищих почуттів – це:

- а) почуття, що виражають ставлення людини до людини і – ширше – до суспільства: до природи, до людей, до себе, до ситуацій, до явищ;
- б) почуття, що виражають і відображають ставлення до процесу пізнання його успішності та неуспішності;
- в) почуття, що відображають і виражають ставлення суб'єкта до різних фактів життя, їх відображення в мистецтві;

95. Естетичні почуття, як вид вищих почуттів – це:

- а) почуття, що виражають ставлення людини до людини і – ширше – до суспільства: до природи, до людей, до себе, до ситуацій, до явищ;
- б) почуття, що виражають і відображають ставлення до процесу пізнання його успішності та неуспішності;
- в) почуття, що відображають і виражають ставлення суб'єкта до різних фактів життя, їх відображення в мистецтві;

96. Емоції – це:

- а) психічні стани і процеси людини і тварини, у яких реалізуються їх ситуативні переживання;
- б) свідомо саморегуляція людиною своєї поведінки і діяльності, регулююча функція мозку, що полягає в здатності активно домагатися свідомо поставленої мети, переборюючи зовнішні та внутрішні перешкоди;
- в) психічні стани і процеси, в яких відображено емоційний бік духовного світу людини, її суб'єктивне переживання подій і емоційне ставлення до навколишньої дійсності;

97. Темперамент – це:

- а) психічні стани і процеси, в яких відображено емоційний бік духовного світу людини, її суб'єктивне переживання подій і емоційне ставлення до навколишньої дійсності;
- б) індивідуально-типологічна характеристика людини і вищих тварин, що виявляється у силі, напруженості, швидкості та зрівноваженості перебігу їх психічних процесів;
- в) комплекс сталих психічних властивостей людини, що виявляються в її поведінці та діяльності у ставленні до суспільства, до праці, колективу, до самої себе.

98. Характер – це:

- а) психічні стани і процеси людини і тварини, у яких реалізуються хз ситуативні переживання;
- б) індивідуально-типологічна характеристика людини і вищих тварин, що виявляється у силі, напруженості, швидкості та зрівноваженості перебігу їх психічних процесів;
- в) комплекс сталих психічних властивостей людини, що виявляються в її поведінці та діяльності у ставленні до суспільства, до праці, колективу, до самої себе.

99. Маніпуляція - це:

- а) поняття, що визначає несвідомі стратегії, завдяки яким особистість знижує тривогу або уникає конфлікту за рахунок викривлення реальності;
- б) різновидність ігрового підходу в комунікації, за допомогою якого людина намагається реалізувати свої цілі в спілкуванні, утримати контроль над ситуацією з вигодою для себе;
- в) виявляється в тому, що інформація, яка тривожить і може призвести до конфлікту не сприймається;

100. Акцентуація характеру – це:

- а) надмірне посилення індивідуальних рис характеру, що підкреслюють своєрідне реагування особистості на певні фактори;
- б) виражений егоцентризм, бажання справляти враження за істероїдним виразом;
- в) тривожна вразливість, прив'язаність до близьких, як пошук захисту.

Критерії та норми оцінювання фахового випробування

Результати складання фахового випробування визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою, а також за шкалою ECTS.

Критеріями оцінювання виступають: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість, емоційність та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Для визначення якості оволодіння навчальним матеріалом із подальшим його оцінюванням виокремлені такі рівні досягнень студентів.

Високий рівень. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень. Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Незадовільний рівень. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Встановлено порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS (див. *Таблицю 1*):

Таблиця 1

№ п/п	За шкалою ECTS	За шкалою Вінницького педуніверситету (в балах)	За національною шкалою
1.	A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)
2.	B	82-89 (дуже добре)	4 (добре)
3.	C	75-81 (добре)	4 (добре)
4.	D	67-74 (задовільно)	3 (задовільно)
5.	E	60-66 (достатньо)	3 (задовільно)
6.	FX	35-59 (незадовільно з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)

7.	F	1-34 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	2 (незадовільно)
----	---	---	------------------

Згідно з національною шкалою оцінювання знань «відмінно» (від 90 до 100 балів) виставляється за умови, якщо студент дав повні, вичерпні відповіді на теоретичні питання, а також продемонстрував уміння творчо використовувати отримані знання, передбачені навчальними програмами дисциплін, у практичній діяльності соціального педагога з метою реалізації професійних функцій. Відмінна оцінка передбачає точність у викладі матеріалу, високу культуру мовлення, вільне користування науковою термінологією, вміння застосовувати знання при виконанні практичних завдань, прояв творчого потенціалу. Студент, якому виставляється оцінка «відмінно», повинен, крім наявності глибоких знань із предмета, мати загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію і психолого-педагогічну культуру.

Оцінка «добре» (76 – 89 балів) виставляється студентові, який декларує міцні знання програмного матеріалу, грамотно і точно викладає його, не допускає істотних помилок у відповідях на питання, вільно оперує матеріалом із зазначеного розділу, ознайомлений з науковою літературою з проблеми. На відміну від найвищого балу оцінка «добре» виставляється студентові тоді, коли знання студента деякою мірою звужені, немає достатньої аргументації і доведень, як у першому випадку. Виконання практичних завдань не завжди ґрунтується на засвоєному теоретичному матеріалі. Вияв творчого потенціалу, культура мовлення достатньо високі.

Оцінка «задовільно» (60-75 балів) виставляється за достатнє знання програми дисципліни і повні відповіді на всі запитання білету. Студент виявляє розуміння окреслених проблем та певну самостійність у викладенні матеріалу, проте відчувається, що зміст питань засвоєний поверхово, вмє робити, хоча і невпевнено, власні висновки. Знає, хоча не повністю, рекомендовану літературу. Має достатні знання фактичного матеріалу, але допускає окремі неточності, порушує послідовність у викладенні матеріалу. Виконання

практичних завдань поверхове, недостатньо проявляються аналітичні здібності, творчий потенціал. Культура мовлення і точність висловлювань достатні, хоча і є певні мовні огріхи.

Оцінка «незадовільно» виставляється студентові, який не засвоїв значної частини програмного матеріалу, допускає істотні помилки в процесі відповіді на запитання. Наукової літератури з означених проблем не знає. З практичними завданнями не справляється, творчого потенціалу не виявляє. Культура мовлення невисока, допускає неточності у висловлюваннях.

Література

Базова

1. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. / С.Д. Максименко. – Відання друге, перероблене та доповнене. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с.
3. Психологія: Підручник / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л.Трофімова. – 5-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2005. – 560 с.

Допоміжна

1. Немов Р.С. Психология: Учебн. для студ. высш. пед. учеб. заведений/ Р.С. Немов. – В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 2: Психология образования. – 608 с.